

MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ PHÂN TẦNG XÃ HỘI HỢP THỨC Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

NGUYỄN ĐÌNH TẤN^(*)

I. Về phân tầng xã hội và phân tầng xã hội hợp thức ở Việt Nam

Trước hết phải thừa nhận rằng, phân tầng xã hội (PTXH) nảy sinh là do có sự tồn tại của hiện tượng bất bình đẳng, tức là sự không ngang bằng nhau giữa các thành viên trong xã hội về mặt năng lực, thể chất, trí tuệ, điều kiện, cơ may; hai là, do có sự phân công lao động xã hội về mặt nghề nghiệp và những vị thế xã hội chiếm ưu thế.

Chính sự tồn tại khách quan, tự nhiên, phổ biến của hai hiện tượng xã hội này đã luôn làm nảy sinh hiện tượng PTXH. Đến lượt nó, PTXH lại tác động trở lại xã hội một cách tích cực hoặc tiêu cực. Dù muốn hay không muốn PTXH đã và đang tồn tại từ cổ đến kim, từ Đông sang Tây trên phạm vi toàn thế giới, không trừ một quốc gia nào^(*) và lẽ dĩ nhiên Việt Nam không phải là một ngoại lệ.

Trong thời gian vừa qua, phân hóa giàu nghèo, PTXH đã trở thành những vấn đề xã hội bức thiết được Đảng và Nhà nước ta hết sức quan tâm giải

quyết. Tuy nhiên, điều quan trọng là chúng ta cần phải đánh giá cho đúng thực chất bản chất của PTXH. PTXH là tốt hay xấu, là tích cực hay tiêu cực, là cái cần thiết cho trật tự xã hội hay là cái tiêu cực, phương hại đến xã hội... Để làm được điều này chúng ta cần đi sâu tìm hiểu và tiến hành sự thao tác hóa khái niệm, tách bóc khái niệm PTXH nói chung thành hai khái niệm bộ phận là PTXH hợp thức và PTXH không hợp thức. Trên thực tế ở nước ta hiện nay đang hình thành và tồn tại cả PTXH hợp thức và PTXH không hợp thức.

PTXH hợp thức, theo quan điểm của tôi, là PTXH được hình thành một cách tự nhiên, nó được nảy sinh chủ yếu là trên cơ sở của sự khác biệt về tài, đức và sự đóng góp, sự cống hiến thực tế của mỗi cá nhân cho xã hội... Người nào tài càng cao, đức càng rộng, năng lực trí tuệ, thể chất càng lớn, đóng góp cho xã hội càng nhiều thì người đó càng xứng đáng được xã hội tôn vinh và được xã hội dành cho những thù lao cao, phù hợp với cái mà họ đóng góp, cống hiến... Người nào tài, đức trung bình, năng lực thể chất, trí tuệ trung bình, đóng góp cho xã hội ở

^(*) Trong xã hội cộng sản nguyên thủy tuy chưa xuất hiện giai cấp, song đã xuất hiện những mầm mống của PTXH (hay PTXH một cách sơ khai)

^(*) GS., TS., Viện trưởng Viện Xã hội học và tâm lý lãnh đạo, quản lý (Học viện Chính trị – Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh)

mức trung bình người đó sẽ đứng ở vị trí trung bình, được đánh giá và được đãi ngộ trung bình. Còn những người tài, đức thấp, năng lực, thể chất trí tuệ thấp, đóng góp cho xã hội ở mức thấp, người đó sẽ nhận được sự đánh giá, đãi ngộ ở mức tương xứng.

Việt Nam là một xã hội có chế độ chính trị tiến bộ, hệ thống pháp luật và các chính sách kinh tế - xã hội đang không ngừng được đổi mới, hoàn thiện. Chúng ta đang phát triển một nền kinh tế thị trường định hướng XHCN, dưới sự lãnh đạo của Đảng và sự quản lý của một nhà nước pháp quyền của dân, do dân và vì dân... Chúng ta đang hết sức tích cực đổi mới thể chế chính sách, giảm thiểu các thủ tục hành chính, minh bạch hóa nền kinh tế. Chủ động hội nhập kinh tế quốc tế một cách thận trọng, song hết sức tích cực... Với những lẽ đó PTXH hợp thức có nhiều điều kiện và cơ hội để hình thành, phát triển.

Đáng tiếc là, bên cạnh sự hình thành PTXH hợp thức - một khuynh hướng chủ đạo đang dần chiếm ưu thế trong xã hội, thì đồng thời cũng xuất hiện và có sự tồn tại của PTXH bất hợp thức. PTXH không hợp thức hay "bất" hợp thức là tất cả những gì đối lập với PTXH hợp thức. Nó được hình thành không phải trên cơ sở của sự khác biệt về tài, đức, về năng lực thể chất trí tuệ và sự đóng góp thực tế của mỗi cá nhân cho xã hội mà lại do tham nhũng, làm ăn phi pháp để giàu có, luồn lách, xu nịnh, mách khéo thủ đoạn để có chức vụ, khôn khéo, lừa lọc để mang lại những uy tín "giả hiệu".

Hiện tượng PTXH không hợp thức nảy sinh và tồn tại do nhiều nguyên nhân, song trước hết phải kể đến đó là do những sơ hở, lỏng lẻo trong hệ thống chính sách, pháp luật, giáo dục... Những

tiêu chuẩn xem xét đánh giá thiếu khoa học, rõ ràng, minh bạch (không hợp tình hợp lý) còn tồn tại và chi phối các hoạt động của xã hội... Hai là, phải kể đến sự yếu kém, suy thoái về mặt đạo đức, nhân cách của một bộ phận trong xã hội; sau cùng là những "quán tính" của quá khứ, sự "kế thừa" những tàn tích, thói hư tật xấu của các xã hội trước đó để lại.

Với hai loại PTXH nói trên, PTXH hợp thức có thể được hiểu như là công bằng xã hội, nó là động lực thúc đẩy xã hội phát triển, là nhân tố tạo ra sự ổn định và phát triển bền vững của xã hội, góp phần tạo ra bộ mặt nhân văn, nhân bản, nhân ái trong xã hội. PTXH như vậy là cái chúng ta đáng mong muốn, là cái cần thiết phải có, là cái chúng ta thừa nhận nó một cách tự giác. Mặt khác chúng ta cần đẩy mạnh việc tuyên truyền vận động và quảng bá cho những người khác cùng hiểu và thừa nhận nó, ủng hộ sự tồn tại của nó. Hơn thế nữa, chúng ta cần từng bước thiết chế nó một cách chủ động thận trọng, nghiêm túc, khoa học.

Đối với PTXH không hợp thức, chúng ta không những không chấp nhận cả về thực tiễn lẫn những biện pháp cho sự tồn tại của loại hình này mà còn cần phải tích cực đấu tranh, lên án một cách gay gắt, không khoan nhượng. Với loại hình này, cần kiến nghị lên Đảng, Nhà nước và các cơ quan chức năng tích cực đấu tranh và đưa ra những biện pháp thích hợp nhằm từng bước thu hẹp phạm vi tác động của nó, ngăn chặn nó, kiểm soát nó, cao hơn nữa là trừng phạt nó một cách kiên quyết.

Về điều này Đảng ta cũng đã chỉ ra "Tiếp tục đẩy mạnh cuộc đấu tranh chống tham nhũng trong bộ máy nhà nước và toàn bộ hệ thống chính trị... gắn

chống tham nhũng với chống lãng phí, quan liêu, buôn lậu, đặc biệt là hành vi lợi dụng chức quyền để làm giàu bất chính" (1, tr. 136).

Chúng ta cần cương quyết thực hiện công bằng xã hội, tức là đảm bảo sự "phù hợp giữa vai trò thực tiễn của cá nhân (nhóm xã hội) với địa vị của họ trong đời sống xã hội, giữa quyền và nghĩa vụ của họ, giữa làm và hưởng, giữa lao động và sự trả công, giữa tội ác và sự trừng phạt, giữa công lao và sự thừa nhận của xã hội" (2, tr.65).

2. Một số đề xuất khuyến nghị, giải pháp nhằm hướng tới xây dựng một xã hội trên cơ sở của phân tầng xã hội hợp thức, hạn chế, đấu tranh ngăn chặn và đẩy lùi từng bước những biểu hiện của phân tầng xã hội không hợp thức

(1) Cần tăng cường các hoạt động tuyên truyền, giáo dục, đào tạo, các diễn đàn thảo luận ở tất cả các cấp nhằm làm sáng rõ nội dung thực chất của PTXH hợp thức, theo đó từng bước xây dựng và thiết chế hoá nó vào trong đời sống xã hội.

PTXH ở nước ta hiện nay có cả PTXH hợp thức và PTXH không hợp thức, vì vậy cần phải có cái nhìn tỉnh táo, biện chứng và vạch rõ đường phân ranh giữa hai loại phân tầng này. Điều quan trọng trước tiên là ở chỗ, cần phải thừa nhận và tạo mọi điều kiện cần thiết cho sự khẳng định của PTXH hợp thức. Cần phải làm cho tất cả mọi người đều hiểu được nội dung thực chất của PTXH hợp thức, coi nó là kết quả tự nhiên và hợp quy luật. Từ đó mà ủng hộ nó, thiết chế hoá nó và làm cho nó vận hành được bình thường. Chính sự sắp xếp và tổ chức xã hội dựa trên cơ sở của tài năng, trí tuệ và sự cống hiến thực tế của mỗi cá nhân cho xã hội là sự bảo đảm hợp lý

nhất, công bằng nhất cho sự phát triển. Một trật tự xã hội như vậy sẽ kích thích được tính tích cực xã hội của mọi thành viên trong xã hội, tạo ra bộ mặt nhân văn, nhân bản, nhân ái trong xã hội, phát huy được mọi nguồn lực xã hội và tính năng động xã hội, thúc đẩy xã hội đi lên, tạo ra sự phát triển bền vững cho xã hội. Chính quá trình thiết chế hoá xã hội trên cơ sở của PTXH hợp thức mà xã hội có thể tạo ra những tiêu chí thích hợp để thực hiện sự phân phối, phân phối lại một cách hợp lý và công bằng thu nhập, cũng như những nguồn phúc lợi xã hội tới từng cá nhân và các nhóm xã hội.

(2) Cần làm rõ mặt tiêu cực của PTXH không hợp thức, đồng thời tiếp tục cải cách bộ máy hành chính, tăng cường pháp luật, kiên quyết đấu tranh, ngăn chặn, trừng phạt kịp thời các hành vi tham nhũng và những biểu hiện tiêu cực khác của PTXH không hợp thức.

Đối với PTXH không hợp thức, tức là một trật tự xã hội bất công bằng, bất hợp lý, dựa trên những cơ sở tiêu cực xã hội, tham nhũng, trộm cắp, lãng phí, làm ăn phi pháp, chúng ta cần lên án nó, đấu tranh ngăn chặn và trừng phạt kịp thời để dần dần loại bỏ nó ra khỏi đời sống xã hội.

Cần phải thấy rằng, PTXH không hợp thức là một hiện tượng tiêu cực. Đồng thời nó cũng có quan hệ mật thiết với các hiện tượng xã hội tiêu cực khác. Chính PTXH không hợp thức cùng với những hiện tượng tiêu cực khác trong xã hội đã tương tác và tăng cường lẫn nhau tạo ra những mâu thuẫn xã hội và gây nguy cơ chệch hướng XHCN.

Để tiến hành đấu tranh đẩy lùi một cách có hiệu quả những tác hại của PTXH không hợp thức chúng ta cần tiếp tục cải cách bộ máy hành chính nhà

nước, giảm thiểu các thủ tục, minh bạch hoá các hoạt động dịch vụ, tài chính, chính sách, giữ nghiêm pháp luật, ngăn chặn, trừng phạt kịp thời các hành vi tham nhũng, tiêu cực, lãng phí, những nhiều, hạch sách nhân dân... Thận trọng truy cứu cho được những hành vi của bọn tội phạm, kịp thời trừng phạt chúng một cách nghiêm khắc, đồng thời từng bước lành mạnh hoá, văn minh hoá công sở và đội ngũ cán bộ các cấp.

PTXH ở nước ta hiện nay không chỉ biểu hiện ở mặt phân tầng về kinh tế, tài sản mà còn biểu hiện cả về mặt quyền lực và uy tín. Sẽ là hợp lý nếu có sự hội đủ cả ba yếu tố đó trên cơ sở của PTHX hợp thức và cũng sẽ là hợp thức khi quyền lực được xây dựng trên cơ sở của quyền uy chính đáng. Song đáng tiếc là đang có một số người lạm dụng quyền lực của Nhà nước giao cho để làm giàu bất chính. Hoặc lại có những kẻ dùng tiền bạc để mua bằng cấp, học vị, chức vụ (quyền lực). Sự liên minh giữa một số người có chức quyền bị tha hoá, biến chất với một số phần tử làm ăn phi pháp khác ở ngoài xã hội đang tạo ra những tam giác quyền lực giả tạo, quái đản, bất hợp thức. Điều này gây ra những nguy hại rất nghiêm trọng cho sự phát triển, là một trong những nguyên nhân dẫn đến mất ổn định xã hội. Trước những hiện tượng này cần phải kiên quyết đấu tranh ngăn chặn và xoá bỏ các biểu hiện của PTHX không hợp thức.

(3) PTHX và phân hoá giàu nghèo là hai hiện tượng vừa có điểm chung, chồng lấn lên nhau, vừa có sự khác biệt tương đối với nhau. Bởi vậy, trong chiến lược toàn diện về tăng trưởng kinh tế và xoá đói giảm nghèo cần phải có những chương trình, giải pháp đồng bộ.

PTXH đang diễn ra một cách phổ biến và khá phức tạp trên tất cả các bình diện, các lĩnh vực của đời sống xã hội nước ta. Nó diễn ra trên phạm vi cả nước, cả nông thôn và thành thị, đồng bằng và miền núi, ở cả trong nội bộ mỗi giai cấp và giữa các tầng lớp. Nơi nào mà kinh tế phát triển, thị trường hàng hoá sôi động thì nơi đó PTHX càng diễn ra gay gắt hơn. Còn nơi nào mà sản xuất hàng hoá chưa xuất hiện hoặc chưa phát triển thì sự PTHX ở đó còn mờ nhạt.

Biểu hiện rõ nét nhất của PTHX ở nước ta hiện nay là sự phân hoá tài sản, phân hoá giàu - nghèo. Đây cũng là đặc trưng quan trọng nhất và là vấn đề xã hội bức xúc nhất. Cần phải nhìn nhận nghiêm túc và có cách giải quyết một cách kịp thời có hiệu quả đối với các vấn đề này. Điều quan trọng trước tiên và có tính nhất quán, xuyên suốt trong sự phát triển của xã hội là chúng ta phải luôn kết hợp một cách hài hoà giữa mục tiêu phát triển KT-XH với xoá đói giảm nghèo, làm cho hai hoạt động này luôn gắn bó và cùng hỗ trợ nhau phát triển.

Chẳng hạn trong khi cần thiết phải khuyến khích người dân làm giàu hợp pháp trên cơ sở của PTHX hợp thức thì cũng cần phải tạo nhiều điều kiện, cơ hội tốt hơn nữa cho người nghèo để họ vươn lên thoát nghèo, cần tạo nhiều chỗ làm việc mới, cung cấp dịch vụ thuận tiện để người nghèo dễ tiếp cận, nâng cao năng suất lao động nhằm hạ giá thành, bán hàng hoá giá rẻ cho người nghèo, tăng thu nhập, cải thiện đời sống cho người nghèo. Đồng thời, để đẩy mạnh hơn nữa sự nghiệp xoá đói giảm nghèo, thu hẹp dần khoảng cách giàu nghèo thì vấn đề là ở chỗ, chúng ta không chỉ trực tiếp tập trung mọi nguồn lực cho người nghèo, hướng vào người nghèo mà còn cần phải

mạnh dạn đầu tư cho người giàu, vùng giàu, những "tam giác", "tứ giác" kinh tế, những vùng động lực, vùng tăng trưởng kinh tế, những mạnh thường quân, những "đầu tàu" kinh tế khoẻ mạnh, sung mãn nhằm hỗ trợ vùng nghèo, người nghèo, thúc đẩy người nghèo vươn lên thoát nghèo.

(4) Cần phải quyết tâm chỉ đạo và xây dựng cho được mô hình PTXH hợp thức, gắn chặt nó với sự nghiệp xoá đói giảm nghèo, đồng thời phải đặt nó trong một chiến lược phát triển KT-XH tổng hợp của đất nước.

Xây dựng mô hình PTXH hợp thức và thúc đẩy việc thực hiện chiến lược xoá đói giảm nghèo cần phải thường xuyên gắn chặt với thực hiện công bằng xã hội, đối chiếu với những nguyên tắc, chỉ báo, chuẩn mực của công bằng xã hội. Chính thực hiện tốt điều này sẽ tạo ra động lực mạnh mẽ, thúc đẩy nhà nhà, người người vươn lên "làm cho người nghèo thì đủ ăn, người đủ ăn thì khá giàu, người giàu thì giàu thêm" (3, tr. 65), "mỗi người, mỗi hộ đều phấn đấu làm giàu cho mình, cho cộng đồng và cho đất nước" (4, tr.117).

(5) Đảng, Nhà nước cần sớm tìm ra cơ chế thích hợp nhằm phát hiện ra những nhóm xã hội vượt trội, những cá nhân ưu tú, năng động, có trình độ, năng lực lãnh đạo, quản lý và sản xuất, kinh doanh giỏi, từ đó có chính sách thu hút, đào tạo, sắp xếp họ vào những vị trí phù hợp để họ phát huy tốt tiềm năng, trí tuệ, đẩy mạnh toàn diện sự nghiệp đổi mới đất nước.

"Khuyến khích làm giàu hợp pháp đi đôi với xoá đói giảm nghèo. Coi việc một bộ phận dân cư giàu trước là cần thiết cho sự phát triển" (5, tr.47). Song cần phải gắn chặt phát triển kinh tế với phát triển văn hóa, thực hiện tiến bộ và công

bằng xã hội, đồng thời phải đối chiếu với những nguyên tắc, chỉ báo, chuẩn mực của công bằng xã hội, và phải đặt nó trong một chiến lược phát triển kinh tế - xã hội tổng hợp của đất nước vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Trong các chính sách và giải pháp xoá đói giảm nghèo, chúng ta cần có những giải pháp đặc biệt đối với những trường hợp đặc biệt, mà ưu tiên hàng đầu là những gia đình thương binh, liệt sỹ, mẹ Việt Nam anh hùng, những người có công với cách mạng.

Để xây dựng và thúc đẩy mạnh mẽ hơn nữa mô hình PTXH hợp thức và sự nghiệp xoá đói giảm nghèo, khắc phục những hậu quả xã hội tiêu cực do phân hoá giàu nghèo - hậu quả trực tiếp của PTXH bất hợp thức gây ra, Nhà nước cần tiếp tục soạn thảo, sửa đổi, hoàn thiện và ban hành một loạt các chính sách nhằm phân bố lại sản xuất, sắp xếp lại lao động, điều tiết thu nhập, quan hệ cung cầu, bình ổn giá cả một số mặt hàng thiết yếu nhằm bảo đảm cuộc sống bình thường cho người thu nhập thấp, mở rộng và đa dạng hoá hệ thống bảo hiểm xã hội theo phương hướng tiện lợi cho mọi người dân (đặc biệt trong đó có nhóm xã hội nghèo).

(6) Cần có cơ chế và chuẩn đúng đắn để tìm "trúng" và đúng địa chỉ người nghèo và có những giải pháp sát hợp nhằm hỗ trợ người nghèo vươn lên thoát nghèo một cách có hiệu quả.

Cần tiến hành nhiều cuộc nghiên cứu và khảo sát về PTXH, phân hoá xã hội, phân hoá giàu - nghèo, thông qua đó mà chúng ta mới có thể tìm ra "trúng" và đúng địa chỉ của người nghèo, đặc biệt là việc chỉ ra những nguyên nhân, điều kiện và hoàn cảnh nào đã đưa đến cái

nghèo của họ. Trên cơ sở đó đề xuất, kiến nghị lên các cấp lãnh đạo, quản lý nhằm đưa ra những chính sách, giải pháp thích hợp, giúp đỡ, hỗ trợ người nghèo khắc phục những khó khăn trở ngại trước mắt tiến tới đủ ăn, khá giả, giúp đỡ người nghèo, không chỉ là việc chu cấp cho họ phương tiện vật chất sinh hoạt mà điều quan trọng là phương tiện để sinh kế (tư liệu sản xuất, cách thức làm ăn, vốn, kỹ thuật...). Đặc biệt là phải đẩy mạnh việc giáo dục, nâng cao ý thức trách nhiệm, tinh thần tự lập, chủ động vươn lên thoát nghèo và ý thức làm giàu để từ đó có thể đóng góp vào sự phồn vinh chung của xã hội.

(7) Đẩy mạnh hoạt động tôn vinh các nhà khoa học có nhiều phát minh, sáng kiến, các nhà lãnh đạo quản lý tài ba, vinh danh các doanh nhân làm ăn giỏi, làm giàu hợp pháp, hợp thức; Tôn vinh các nhà khoa học có nhiều phát minh, sáng kiến, vinh danh các nhà quản lý giỏi, các doanh nhân năng động, tháo vát, tạo được nhiều việc làm cho người lao động, đóng góp nhiều của cải vật chất, tài chính cho xã hội, có sức cạnh tranh mạnh trên thị trường trong nước, khu vực và quốc tế; Biểu dương kịp thời các gương người tốt, việc tốt, lao động có kỷ luật, tác phong lao động công nghiệp, lao động có năng suất cao... Cần phải có một thái độ trân trọng trong việc nhìn nhận, đánh giá và những hoạt động tôn vinh họ. Nếu làm tốt và thường xuyên những hoạt động này sẽ tạo ra một động lực tinh thần to lớn, thôi thúc các nhà khoa học, các nhà quản lý, các doanh nhân..., tiếp tục phấn đấu, sáng tạo, cống hiến nhiều hơn nữa cho xã hội.

Cuối cùng là các khuyến nghị đối với cấp trung ương, địa phương và cộng đồng xã hội.

Đối với cấp trung ương: nghiên cứu cho thấy vai trò hàng đầu của môi trường pháp lý và chính sách đối với sự biến đổi xã hội. Cơ cấu xã hội và PTXH có thể điều chỉnh từ góc độ quản lý vĩ mô thông qua các công cụ quản lý của nhà nước. Do đó, các cơ quan ở cấp trung ương tiếp tục rà soát và điều chỉnh các chính sách KT-XH, chính sách xóa đói, giảm nghèo, tạo việc làm, xây dựng cơ sở hạ tầng, phát triển giáo dục và đào tạo nghề nghiệp, chăm sóc sức khỏe, phòng chống tệ nạn xã hội và các chính sách khác của Nhà nước.

Cần tăng cường sự lãnh đạo của các cấp uỷ Đảng, rà soát lại công tác tổ chức cán bộ, chấn chỉnh bộ máy... Xây dựng đồng bộ các giải pháp, bao gồm cả việc cải cách thể chế, nâng cao năng lực điều hành và sự phối hợp hoạt động giữa các ban, bộ, cơ quan chức năng, các ngành, các cấp. Xây dựng quy hoạch cán bộ một cách bài bản, đồng bộ, hệ thống “dài hơi”, tương đối ổn định và có trình tự, bước đi thích hợp trong một chỉnh thể thống nhất. Cần phải đưa ra được những tiêu chuẩn (cả định tính và định lượng) về những phẩm chất và yêu cầu cần thiết của từng loại cán bộ. Xây dựng những nguyên tắc khoa học để tạo nguồn cán bộ, sắp xếp luân chuyển cán bộ, có chế độ khen thưởng đối với những người làm tốt, có thành tích và xử phạt nghiêm minh đối với những người sai phạm, làm việc kém hiệu quả. Một mặt, có phương cách, giải pháp thích hợp để khai thác cán bộ, đào tạo và sử dụng cán bộ, đãi ngộ cán bộ... Mặt khác cần kiên quyết đấu tranh với những hiện tượng “mua quan, bán chức”, độc đoán, chuyên quyền, cứng nhắc trong công tác cán bộ.

Đối với cấp địa phương: đây là những “mắt khâu” cực kỳ quan trọng, nối liền sự chỉ đạo của Đảng và Nhà

nước từ trung ương đến từng người dân. Địa phương, nhất là địa phương ở cấp cơ sở, có một vai trò đặc biệt quan trọng trong hệ thống chính trị, bởi họ là “khâu” sau chốt từ trung ương xuống địa phương, là người trực tiếp triển khai mọi chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước đến từng người dân, là đầu “mối” tiếp nhận trực tiếp những tâm tư, nguyện vọng, đề xuất của người dân lên các cơ quan Đảng, Nhà nước, là người chịu trách nhiệm chính, trực tiếp về mọi thành bại ở cơ sở. Bởi vậy, cần phải tăng cường sự quản lý, chỉ đạo và việc phối hợp hoạt động một cách chặt chẽ, nhịp nhàng giữa cơ quan địa phương cấp xã, phường với các cơ quan ngang cấp, cũng như theo ngành dọc từ dưới lên trên (từ trên xuống dưới), nhằm đảm bảo mọi hoạt động kinh tế - xã hội, cũng như các hoạt động xoá đói giảm nghèo, xây dựng mô hình PTXH hợp thức đạt được kết quả mong đợi. Ở đây rất cần những cam kết chính trị, cam kết trách nhiệm của các nhà lãnh đạo, quản lý địa phương với Đảng, Nhà nước với nhân dân, theo đó là sự giám sát, đánh giá về mức độ hoàn thành nhiệm vụ của nhân dân, của hệ thống chính trị.

Đối với cộng đồng xã hội: tích cực đẩy mạnh công tác thông tin, giáo dục và truyền thông nhằm thay đổi hành vi xoá đói, giảm nghèo, phòng chống tệ nạn xã hội và tăng cường sản xuất, kinh doanh theo hướng người nghèo bớt nghèo và người giàu thêm giàu lên. Tạo dư luận xã

hội ủng hộ tích cực đối với PTXH hợp thức, ủng hộ các cá nhân vượt trội, các nhóm vượt trội trong cơ cấu PTXH về nghề nghiệp, lao động, việc làm, lối sống văn hoá; đồng thời phê phán, đấu tranh với PTXH không hợp thức.

Tăng cường nghiên cứu về PTXH: việc tiếp tục nghiên cứu về chủ đề PTXH là rất quan trọng và cần thiết để bổ sung dữ liệu và thông tin làm cơ sở cho việc thực hiện đường lối, chính sách phát triển kinh tế-xã hội. Cần tăng cường nghiên cứu những vấn đề như di biến động xã hội, tính cơ động xã hội trong từng giai tầng xã hội và trong cơ cấu PTXH. Mở rộng hướng nghiên cứu sự PTXH về các lĩnh vực của đời sống xã hội như văn hoá, giáo dục, uy tín xã hội, mức độ cạnh tranh và sự tham gia quản lý xã hội trong bối cảnh hội nhập kinh tế thế giới và toàn cầu hoá.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX. H.: Chính trị quốc gia, 2001.
2. Từ điển bách khoa Triết học. M.: 1983 (Tiếng Nga).
3. Hồ Chí Minh. Toàn tập (tập 5). H.: Chính trị quốc gia, 2002.
4. Đảng Cộng sản Việt Nam. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X. H.: Chính trị quốc gia, 2006.
5. Đảng Cộng sản Việt Nam. Văn kiện Hội nghị đại biểu toàn quốc giữa nhiệm kỳ khóa VII. H.: Sự thật, 1994